

Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium 7150 Bonyhád, Kossuth Lajos utca 4.

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Megyei forduló

2017. január 19.

4. osztály

---

tanuló neve

---

tanuló iskolája

---

felkészítő tanár neve

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkné Bacskai Eszter szaktanácsadó

Lenczné Vrbovszki Judit szaktanácsadó

Unti Judit tanár

Lektorálta:

M. Tóth Katalin lektor

A verseny fővédnöke:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Helyesírási feladatok

1. Húzd alá a mondatba illő helyes szóalakot! (Van olyan mondat, amelybe mindkét szóalak illik, és olyan is, amelyikbe egyik sem!) **10/**

Alex nagyot kiált/kiállt ijedtében.

Végre benn/bent vagyunk.

Kovácsék nagyon boldogok, mert elsőszülött fiukat/fiúkat felvették az egyetemre.

Ez a tészta nagyon keletlen/kelletlen.

A nyúl elmenekült a vadász elől/elől.

Épen/éppen 8 óra van.

Ez a néni nagyon kóros/kórós.

Jó áll a ruhához ez az új csat/csatt.

Nagyon sok irat/írat hever az asztalomon.

A házat tető fedí/feddi.

2. Döntsd el, hogy melyik írásmód a helyes! Ha j-vel kell írni a szót, 1-est írd a tipposzlopba, ha ly-nal, akkor 2-est, ha egyik sem, akkor 0-t! **14/**

1=j

2=ly

0=egyik sem

	Tipp
1. muszá__	
2. sele__t	
3. fi__át	
4. hó__ag	
5. elfele__t	
6. fogo__	
7. kami__on	
8. fo__ton	
9. befe__ezés	
10. hangyabo__	
11. tolvá__	
12. ma__ális	
13. pa__ta	
13+1 hi__ába	

3. Pótold a hiányzó I vagy II betűt!

8/

ha __gatózik, furcsá __ja, kéte __kedik, lehe __et, á __arc, á __andó, á __talános, ko __éga

4. Egészítsd ki a mondatok szavait a megfelelő betűvel, betűkkel!**20/**

__etőfi __ándor __nyám __úkjá című versét már k__vülről tudom.

Egy __altoni üdülőhelyen nyaraltunk.

Egy __émet mesefilmet láttam a nyáron.

A __appancs a kedvenc újságom.

Va__on hová t__nt a b__vész azzal a sz__nes papagá__al és a veszé__es karva__al?

Legsz__vesebben harm__nikán já__anék.

Nagyon külö__bözünk egymástól: én jószívű vagyok, te azo__ban kapzsi.

5. a) Írd le a vonalra számjegyekkel a következő mondatok toldalékos számneveit!**5/**

Nekem nyolccal több ceruzám van, mint neked. _____

Jocó tízet evett meg a palacsintából. _____

Leesett a kilencedikről a sapkám, és sajnos rossz a lift. _____

Március tizenegyedikén lesz a születésnapom. _____

Jövőre ötödikes leszek. _____

b) Pótold a hiányzó írásjeleket a következő dátumokban!**3/**

1956 október 23

1956 okt 23

1956 X 23-án

Összesen: 60 pont**Elért pontszám: _____**

Városok a világban

Lotz Svédországban nagyon jól megtanult svédül. Magyar, finnugor és általános nyelvészeti munkássága mellett figyelemreméltót alkotott a svéd nyelv leírásában és a svédországi nyelvészet történetének kutatásában is.

Stockholmi látkép

S ott, a háború alatt szigetként¹ viszonylagos nyugalomban maradt országban alkalma volt arra, hogy alaposan elsajátítsa a skandináv² tudósok által kidolgozott kiemelkedő tudományos ismereteket, valamint minden idők legszigorúbb nyelvészeti elméletét. Stockholm szívesen látta vendégül a magyar kutatót.

New York-i látkép

Jakobson – Lotz barátja, aki a világháború kitérője miatt menekült Svédországba – Stockholmból még a háború alatt áthajózott New Yorkba; az ő javaslatára hívták meg 1947-ben a Columbia Egyetemre először vendégtanárnak Lotz Jánost. Sebeok Tamás – akivel a háború utáni években barátkozott össze – írja visszaemlékezésében, hogy Lotz nagyon habozott: elfogadja-e a meghívást. New Yorkban azonban hamar otthon érezte magát. Nem azért, mert született amerikai állampolgárként mindjárt befogadták, hanem azért, mert ezekben az években a Hudson-

parti nagyváros volt a világ egyik szellemi központja.

(Szépe György Lotz Jánosról szóló szövege alapján.)

¹ Svédországban nem voltak csaták, háborús hadműveletek a második világháborúban (1939–1945).

² Európa északi részének a neve Skandinávia, Svédország is idetartozik.

Feladatok**1. Válaszolj egy szóval vagy kifejezéssel a szöveg alapján az alábbi kérdésekre! 3/**

- a) Miért élt szívesen mindkét városban Lotz János? _____
- b) Mi a neve New York folyójának? _____
- c) Hol tanít New Yorkban Lotz János? _____

2. Igaz vagy hamis?**5/***Tégy + jelet az állításnak megfelelő helyre!*

Állítások	Igaz	Hamis	A szövegből nem derül ki
Jakobsont korábban ismerte meg Lotz, mint Sebeok Tamást.			
Stockholmból egy másik földrészre költözött Lotz.			
Lotz Jánosnak is kellett volna harcolnia a háborúban.			
Lotz nem Amerikában született.			
Svédország egy sziget.			

3. Hasonlítsd össze a képek alapján a két várost!**6/***Írj olyan elemeket a képekről, amelyek vonzóak lehetnek a külföldieknek!*

Szempontok	Stockholm	New York
Közlekedés		
Látnivalók		
Miért ajánlod?		

(Különböző válaszokat írj!)		
-----------------------------	--	--

4. Keress megfelelő válaszokat a felvetett problémára?

3/

Miért „habozott: elfogadja-e a meghívást”? Szerinted?

Mert _____

Mert _____

Mert _____

5. Melyik jelent „többet”, pl. nagyobb mennyiséget? Jelöld ezzel a jellel: >, a szokott módon!

3/

Példák: iskola > diák (Az iskolába sok diák jár, tehát az a „nagyobb”.)

skandináv

svéd

magyar nyelvészet

általános nyelvészet

a második világháború évei

Lotz stockholmi és New York-i évei

Összesen 20 pont.

Elért pontszám: _____